

Дневни лист „Дневник“

Одговор редакције на жалбу

Поводом жалбе Удружења А 11 – Иницијатива за економска и социјална права из Београда коју су поднели Савету за штампу, на текст под насловом „Осумњичени за убиство цимера данас пред тужиоцем“ који је објављен у штампаном издању дневног листа „Дневник“ 22. 11. 2023. године, истичемо да нисмо повредили Кодекс новинара Србије.

Не постоји, што се из наслова и текста јасно види, намера да се било која групација етикетира, нити је изостала дужна новинарска пажња приликом извештавања.

Не стоје наводи из жалбе да објава поменутог текста „за последицу има ширење лажних закључака и ширење социјалних стереотипа“.

Наиме, сви подаци у поменутом тексту су добијени из неколико званичних извора, било да је реч о начину живота осумњиченог и жртве, онога што је претходило догађају, као и оном што је уследило. Такође, новинар се и лично уверио у којим условима су осумњичени и жртва боравили у напуштеној кући у којој се догодио убиство, што је и документовано фотографијама.

Обавеза новинара према Кодексу је да тачно, објективно, потпуно и благовремено извести о догађају од интереса за јавност, поштујући право јавности да сазна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије, што је „Дневник“ и учинио.

Оваква жалба може се протумачити као покушај ограничавања новинара да поступе по првом одељку Кодекса – Истинитост извештавања.

„Дневник“ је у поменутом тексту заштитио идентитет осумњиченог, навео иницијале убијене особе, објавио тачне информације званичних институција, и без истицања и уношења било каквог сензационализма на једном месту објавио истинит податак да се догодио „сукоб двојице бескућника који су боравили у напуштеној кући“.

Управо супротно од жалбених навода редакција сматра да је и овај елемент извештаја важан за тачно информисање, да се не сме прећуткивати и да медији имају важну улогу да покрену институције на деловање и скрену пажњу надлежних на проблеме.

Новинар је извештач из стварности, о стварним људима, стварним ситуацијама, стварним друштвеним и појединачним проблемима, злочинима.

Са становишта приговора по Кодексу се социјални статус особа не помиње ако није у вези са врстом и природом почињеног кривичног дела. У конкретном случају чињеница је да се убиство десило у кући која није власништво ни осумњиченог као ни жртве па је објашњење да су у питању особе које су бескућници, да су у напуштеној кући, неопходно са становишта објективног и тачног извештавања.

Када се помиње сведочење људи који живе у непосредној близини места злочина, како наводи подносилац жалбе „суседима уопште није пријатно ни свеједно да ту пролазе, а камоли да пуштају своју децу” напомињемо да је наша саговорница изјавила да јој уопште

није пријатно да туда пролази, а камоли да пушта децу саму јер је ту напуштени објекат, што се може видети у самој изјави

„Дан након злочина житељи Адамовићевог насеља кажу да су још увек потресени и у шоку.

- Не знам шта да вам кажем... Уопште није пријатно и није ми свеједно ни да туда пролазим, а камоли да пуштам децу саму... Ово је страшно. Та кућа је напуштена и заклоњена шипражјем, тако да случајни пролазник не може ни да претпостави да је ту некада био заиста леп стамбени објекат, али шта ћете... Чула сам да су наследници у иностранству, а зуб времена је урадио своје и кућа је начисто пропала - испричала је јуче за „Дневник” жена која станује у непосредној близини”.

Осим ове саговорнице, разговарала смо и са другим станарима из Улице Руђера Бошковића, као и са познаницима осумњиченог и сви су исто испричали и новинарима „Дневника“ и колегама из других медија.

Бескућници и бескућништво нису ни на који начин у јавној комуникацији проглашене речима које стигматизују било коју особу, да јесу наравно да бисмо о томе водили рачуна. Напротив, бескућник и бескућништво нису увредљиве речи саме по себи и језички прецизно означавају особе које немају кров над главом, а о којима друштво мора да води рачуна.

Наглашавамо да термин бескућници користе и званичне државне институције, тако да при Центру за социјални рад и Геронтолошком центру имамо Свратиште за бескућнике, Склониште за бескућнике, Преноћиште за бескућнике...

Важно је да напоменемо да у тексту „Дневника“ не постоји цитат из жалбе који гласи „бескућницима (само) убицама и алкохоличарима“

те је објашњење да се тиме „крши и члан VII, тачка 2. Кодекса“ бесмислен и импутира се редакцији нешто чега у тексту нема.

У Новом Саду је, на жалост, и пре овог случаја било неколико убистава чије су жртве биле особе које живе на улици, а о којима су сви медији писали и у својим извештајима наводили да је реч о бескућнику/бескућницима. Подсетићемо на убиство доброг духа Новог Сада Кристијана Костића Блекија, Драгутина Тодоровића кога је запалио тада 12-годишњи дечак, Александра Поповића из Београда... И тада, као и сада медији су извештавали да је реч о бескућницима, без икакве намере да етикетирају и у негативном контексту прикажу особу/е, нити на тај начин да угрозе права друштвене групе. Напротив, на тај начин су медији наглашавали тежину злочина јер су жртве особе које су по свом положају угроженије од осталих грађана.

„Дневник” је до сада професионално пратио и извештавао, имајући у виду интерес јавности, судске поступке у којима су жртве особе које су бескућници, односно које су се нашле у ситуацији бескућништва. Сваки процес смо испратили до краја, односно до правноснажности пресуде. При томе, морамо да приметимо да се никада нико од представника разних удружења и организација које се баве бригом, заштитом и унапређењем права рањивих, социјално-економско угрожених, маргинализованих и дискриминисаних група није појавио у судници нити исказао било какву заинтересованост да својим учешћем покаже бригу о било којој од тих особа и њиховим породицама.

Још једном напомињемо да нема прекршаја Кодекса, намере за дискриминацијом, већ тачно информисање да се кривично дело убиства догодило у напуштеној кући у којој су осумњичени и жртва

непријављено боравили о чему су се јавно изјашњавили и надлежни органи.

Такође, постављамо питање активне легитимације организације која је подносилац жалбе против „Дневника“. Правила Савета налажу да жалбу може поднети појединац, организација или институција ако су директно погођени објављеним садржајем на који се жале или имају обезбеђену писану сагласност особе која се осећа погођеном објављеним медијским садржајем.

С поштовањем,
редакција дневног листа „Дневник”